Isipeto SIKA Zulu

Kwakusekona uSir George Colley (owasala eMajuba ngempi leyo enkulu yokuqala yokulwa kwamaNgisi namaBhunu). Nguye owab'epenya lelo'cala. Kwakunqantshiwe ukuba lel'icala lipatwe ng'abameli, ukupela kwakutiwe makube yilowo kwabaxabeneyo abize indoda ibenye ezakumsiza nezakumluleka. Nembala uMzijani wabe elulekwa ngu Offy Shepstone, indodana yomne wabo; no Sobantu elulekwa ngu Rev. W. Tonesen weBandhla lase Church of England in Natal, nemfana wake uMagema ka Magwaza. Yangena kona endhlunkulu (Government House). Yatetwa isikati esikulwana. Kwati ukugcina yaweliswa yayiswa pesheya. Emva kwaloko yanqunywa ngokungakanyi kahle. Bati laba abamangalelene babuyiselwa kwaba yilowo £50. Linye izwi elapuma endun'enkulu uLord Carnavon, lokuti: Akukuhle ukuba kufenyiswe umBuso wamaNgisi ngokwenza ubuqili pambi kwabantu bezizwe.

Lapela ke lelo'cala elikulu kakulu. Lalibutanelwe izwe lonke lakwa Sitole, bonke ababekona nhla kudutshulwa uMatshana, bezekufakaza kulendaba. Kepa, kwati nonxa isipelile, akubanga kusaba kona ukuhlangana pakati kuka Sobantu noMzijani. kwahlala ukuligezwani njalo kubo bobabili. Njengokuba nangapambili kwakungeko ukuzwana kubo okunjengokuba kwakukona kuSomtseu noSobantu.

Kwakute ngo 1864 (inxa ngingaposisi) kwafika umBishop Gray wase Cape Town, epelezelwa yindodakazi yake, esepuma eEngiand (esemshiya kona uSobantu); wafika ehamba noMzijani, owabe emhumushela. Wafika wangena eSt. John's Chapel, Ekukanyeni, washumayeza abantu, ebatshela ukuti uSobantu udukile.

INHLOKO XXI.

Nanso-ke indaba eyabanga ukuba kubekona abameli abaningi kangaka, lapo eNatal-indaba yokutetwa kwecala jika Langalibalele—okwati uba uSir Benjamin Pine alileta aligcine, uSobantu wab'es'eqube awake amazwi esola ukutetwa kwecala. At'uba afike lawamazwi ezinsolo zika Sobantu, afike atshaya emhloleni ezindhlebeni nasezinhliziyweni zamakosi ase Nkilande, akuzwa kwaba kubi loko, ukuba ahle ati umuntu ejeziswa ngecala elikulu kangako, ancintshwe umbuzeli, ozakumbuzela ecaleni elingako elimbulalayo. Ute es'eqala ekuluma kaloku esenxusa kuye uHulumeni (Sir B. Pine), eti makube kona ummeli, wabe es'evuma. Nango ke uSobantu es'ebuza ku Mr. Goodricke, ummeli omkulu owab'eseTekwini, ukuti angabizani inxa ezakumela uLangalibalele kulelicala. Wati ke uMr. Goodricke angabiza £120.

Kwasokuba njalo, weza uMr. Goodricke emGu'ndhlovu, esezokuteta lelo'cala, ehamba nendodana yake. Uzwani ke: Latetwa icala kwa njalo. Kwatiwa napezu Kwalawo'mazwi ommeli okubuzela uLangalibalele, wadhlula uHulumeni wavimba izindhlebe, waqinisa ngawo amazwi okumjezisa kwake. Wabotshwa-ke uMpuhlane onga'mpondo zamatole. Isigoloza esibuk'umuntu singa simjamele. Wat'u ba ahluleke uSobantu kuloko'kuzama kwake, wehla waya e'Ekwini, lapa wabe es'ebotshelwe kona uLangalibalele; waya kutabata kuye onke amazwi emlonyeni wake okwokuba asezakwenza isicelo (Petition) sokumcelela umusa kwomKulu.

Kwat'uba awalobe onke amazwi ka Langalibalele awati swaca; wakupuka waya kungenisa icala. Elangena izinsuku ezitile endhlunkulu (Government House), pambi kuka Hulumeni nompakati wake wezinduna (Governor in Council). Litetwe latetwa, lagelna ngokumlahla njalo uLangalibalele. Kwati ukugcina uSobantu walingenisa eSupreme Court, es'ememe uMr. John Bell Moodie ukuba amele lelo'cala lokugcina. Kona lapo ladhlula lamlahla njalo emaJajini akwaKoto.

Kute uba limlahle lapo, watukutela wacinywa ngamanzi kuloku umfo ka Colenso omude, Indhlondhlo yas'Ekukanyeni emehlo'mane, uMapilipili unjengezulu lihloma, O'ndaba zitshetsh'ukufika pesheya, Inkosi yokutula, uSokululeka. Kunjalo njalo ua'ewelile uSomtseu waya pesheya, eyakukulumela abelungu no Hulumeni was'eNatal. Kwaba njalo ke; kwanela ukuba ku dhlule amasontwana nezinsukwana ezitile, wangena naye uSobantu walandela yena uSomtseu.

Bate uba bafinyelele endunen'enkulu, uLord Carnavon, wawucita umteto ka Sir B. Pine, wavumela uSobantu, njalo belu izwi lokuti, icala lika Langalibalele litetwe kaqi, latetwa engenaye umbuzeli. Kwat'uba kuzwakale ukuti imtetile uLangalibalele kwatiwa kapindele endaweni yake, kwasokuqamuka abelungu abayikulu eTekwini, abavumelana baqinisa bonke ngezwi linye lokuti: "Uyakwanela ukuba usondele ecwebeni umkumbi otwele uLangalibalele, babhekise imilomo yezibhamu zabo bonke, bawukombe kona uLangalibalele eyakufela emkunjini engakafiki kulel'izwe las'eNatal."

Wat'uba akuzwe loko uKwini wenqena ukumbuyisa uLangalibalele; wasale eseti nje: "Makahlale kona eKipi," asuswe kodwa esiqingini sas'eRobben Island; afunelwe indhlu efanele ukuba ondhliwe kona lapo eKipi, ngokuba akufanele ukuba kuhlubuke abantu bonke bake ngokubulalana. Uzwani-ke Wahlala uLangalibalele eKipi, waqeda iminyaka eminingi kona, loku uze wabuyiswa engaseko uSobantu ngo 1884.

Konje angabongwa kutiweni umuntu onjengo Sobantu njena, ozwela usizi lwomunye njengokungati lwehlele yena? Bangaki bona abantu lapa emhlabeni abanenhliziyo enjengeka Sobantu njena? ehaukela ababulawelwa amaqaqa, abafa bengazilandile? Yena wati u abe nenhliziyo enjalo yesimunye yamila egazini lake; kwati nabantu abazeleyo basebeba nenhliziyo enjalo nabo! Laseliqina-ke elokuti "Njalo yapuma edumbini." Ake ubheke imizamo kaSobantu yokulwela utangalibalele neyokulwela uCetshwayo! Bheka ka Dhlwedhlwe yokulwela uCetshwayo neyokulwela uDinuzulu! Bheka futi imizamo ka Gebhuza (Mr. Francis Colenso) yokulwela uDinuzulu nokuba aze afele esigangaganyeni sayo leyo'ndaba yokuhlupeka kwezwe lakwaZulu! Konje bangaki abantu abangati bezi hlalele bezibusela bezidhlela umcaba wabo, badele ukuzibusela ngenxa yomuntu paqa enge'ni nabo na? Ngibuza ukuti bangaki abaqoma ukuhlupeka nokufa ngenxa yomuntu onge'zihlobo sabo? Qabo! Ngiyalandala, kako noyedwa; ukufela omunye owabe waba kona. Yena lowo owafela tina sonke esipambanweni; Owati Ekwenza konke loko wabe Ekwenzela ukuti sifundisa tina ukuba nati sifilandele. Imbala soMlandela na? Qa! ngoba kumnandi ukudhla amabele; ungekuta nde ukufela omunye umuntu ndele ukudhla amabele, ngiyapika.

Inxa mina ngikuluma isiminya esipeleleyo, ngiyambonga Opezulu Owatuma inDodana yake wati mayehle ize kiti izekusifundisa izindab'ezinhle zezwe lapezulu. Ngiyayibonga inDodana eyati mhla imuka kulo'mhlaba yatuma abeBandhla layo yati mabahambe bayekufundisa izizwe zonke ezisembhabeni ukuba ẓazi izindaba zika Baba Opezulu Ngiyambonga uQueen Victoria, inkosazana yamaNgisi enomusa owasitumela abafundisi bokuza kusifundisa izindab' ezinhle. Ngalawo mandhla kamye, namhla siyabona, siyezwa, siyesonda.

Bekuyakutokozisa kuve wonke umuntu omnyama ukuba bebezwana, bekombisana zonke izindaba ezifana nalezi esizikuluma namuhla tina osisekona ngalolu'suku lwanamhla, obaba nobabamkulu abaze bemuka bengazikulumanga—zokutshenisa nanjengaloku engikubuza kwabakiti—njengaloku ngibuza yo nje, ngiti "Sapumapi tina" bamnyama? Ukuba abakiti abangapambili kwetu babeke baku kuluma loku, angisho ukuti besiyakuba sisahlezi si'nhla kanhlaka njengaloku esiyiko. Asi'luto kambe ukwahlukana loku kwamasonto amaninginisagi. Wadedele abe maningi wona, kepa abantu besonta kuwo mabandhla babe munyo njengezizwe zonke ezingemnyama njengati sabanjengotuvi boratini bona bungahlangani nonxa umuntu es'eti uyabuhlanganisa ngokungakanani.

Ngikuluma loku nje, bakiti ngiyadabuka kakulu loku law'amazwi sengiwa kuluma kini ilanga selitshonile; kyaku ba nani konje ukuba ngangiwabenile kona pambili, ngawakuluma kuse kusasa kungakabi ntambama njengaloku naku sekuhlwile nje namphla? Kona kwakuyakuti abanye bakiti bavume ukulela; kuti nonxa bengatandi ukuzwa baze bezwe ngokubapikelela ngoba pela iselesele libhlula bonke abantu ngenkani yokupikelela kwalo ukuya kungena endhlini!

Ake nibone-ke bakiti, nanamhlanje basebaningi abakiti okuti ngoba ngilobe lendaba yokubuza ukuti "Sapumapi tina," asebeloku bengiciba ngezijunjubezana zemikonto, bengibuza njengokungati ngikuluma leli lizwi ngenxa yokuba ngiyisazi mina esifana nalezo okutiwa zati uba zibone inkanyezi mdhla kuzalwa INKOSI, zasezihona ukuti nembela izelwe, zahamba zaya eBethlehem lase Judia. Impendulo yami kulabo, ngiti:—

Amanga, madoda, angazi luto nami ngalendaba, ukupela ngikuluma loko nje kwabakiti kupela engikucabanga ngenhliziyo, engihlala ngikucabanga nonxa ngihlezi ngedwa, ngiti: "Konje loku obaba basizekela ukuti sehla le enyakato, sasipumapi lapa saba sisuka kona ukuze sibe kule'ndawo, lapa sesikona namuhla eningizimu nezwe? Inxa konje sihlangana sonke tina bandhla esifunda "Ilanga," singecabangisane size sibone njena lapa umkondo wetu wabe uqamuka ngakona na?

Wonke loncabange onjena kambe ngiwutoliswe ukuqapela kwami, lapa ngilinganisa imikuba yabantu ababeyenza engakabiko umlungu kulel'izwe. Ngite uba ngifunde imikuba yakwa Israel, ngafunyanisa ifana nalena eyabe yenziwa ngabakiti endulo engakaziwa umuntu omhlope. Njengokuba ngiyaqinisa ngite nqi, ngiti: Abakwa Israele laba bati uba bahlubuke inkosi yabo—izizwe lezi ezi ishumi—bakonza ku Jeroboame abanye, kodwa abanye bapenduka uyazi luka Kofiana, baba lupoko olungena'mubuti, njengokuba ngizwa encwadini yamakosi ukuti, bahla kazeka bonke, kwasala izizwe ezibili zwi ngaku Reoboam umzukulu ka Davide (I Amako. xii. 16-20).

Kepa nami, madoda, inxa ngiveza law'amazwi kini, angiwavezi ngoba sengikamelele ngite ngqi, ukuti, ngiyazi ngempela ukuti sahlukana mhla loko nabakiti labo; sahlukana qede sehla tina seza neno lapa.

Amanga ningatsho ukuti ngitsho njalo, bakiti, impela angitsho njalo; ngiyafuna nje, ngifuna umkondo wetu. Niyazi nani ukuti inxa kulahleke inkomo, kuye kuze kufunwe nalapo zingelukeli kona.

Ngiyabapikisa futi mina labo abakiti asebeloku bengiciba ngemikontshwana ey'izizunguboyana, boti bafuna ukungihlabela abafundisi babo. Qabo, bakiti, mina angilwi nabafundisi, ngiyababonga. Ngicela kini nonke ukuba ningicabangise ukuti "SAPUMAPI?"

Mangine,

MAGEMA M. FUZE.

Isifundo Sesikole Sesonto

ISIFUNDO XII. SEPT. 17, 1916.

IZENZO 22:17-30.

ISITATELO: AMAHUBO 91:2.

I. INSHUMAYELO KAPAULE KUBAJUDA VS. 1-21.

UPaule esevanyelwe ukukuluma wema emphakameni wabuka ubusobalentabatukuteleyo esifundo ngabo ngesonto elidhlule; lapo bemswa ekuluma ngolimi lwesiHebheru lalelela ngokukala. Pakati kwalabo bantu kwakunggekona kupela labo abaJuda abakelwego abaseti uPaule ufundisa izinto ezin[illegible] kwakukona abaningi abangaselwego abakengamazi nokuPurgubandi. [illegible] ko waqala ngokubatshela ubuti wami mJuda uqobo nokuti wab'efundiswe [illegible] gogodu emtetweni ngumfundisi wakwa odumileyo, uGamaliel, ewubuzile wona kakulu nokuti wawaxobisa umaKristu yaze wawabulala, vs 1-5. Wase ebafundisa ngokupendukela kwake ekuma ngalisayo nokulunya okwangenaka kwadhlula ubuewezwezwazi belanga [illegible] ngezwi lika Jesu elati. "Suka [illegible] ngixobisa [illegible] kangaki?" [illegible] lwa ngesandhla wayewangena eDamaseku, nangokunika kuye [illegible] owafike wavula amehlo [illegible] nezwi elivela kuNkulunkulu lokuti u[illegible] kete uPaul ukuba [illegible] ke nangokuhaptizwa kwake no[illegible] kwezone [illegible] vs. 6-16.

Wadhlula welanda ngokuhambela kwake kwokuqala eJerusalema esepandukile, nangokubondela kwaNkosi kuye kona nokumtuma kwaye ukushumayela kwalezizwe, vs. 17-21.

II. ISIXUKU SAPINDA SAKLABALASELA UKUBA ABULAWE NOKUSINDISWA KWAKE, VS. 22-29.

AbaJuda abangakolwayo batukutela kakulu lapo bezwa uPaule ekuluma ngokutunywa ukuba ashumayeze abezizwe. Babengafuni ukucabanga ukuti abantu bezizwe abangasokile bangalingana nabo, kona'nzalo kaAbrahama. Ake niezwe ukudazuluka kwabo beti, "Msuseni kafanele ukupila!" Ake nibone sebebhekuza betuqaza uuli sesetukutelebedhl'imihlati, sebekumla nezambato zabo zangapezulu sebelungisela ukugxoba uPaule! Induna ingezwanga okade kushiwo nguPaule kwezise yab'ingalwa zi'Julimi lwesiHebheru, kodwa lapo isibona ulaka lwabantu yacabanga ukuti kukulu okwenziwe nguPaule; ngako yaseiti mashaywe ngesiswebu esimafirdo ukuba amenze avume izeleleso zake.

Bate sebembopa uPaule wabuza wati, "Kungumteto yini ukushaya umRoma engalahlwe'cala na?" Induna yesalo lapo izwa loko yase ihuza kuPaule ukuti ungumRoma yini. Nakati uPaule wabe engumJuda kubonakala ukuba uyise kwakute ngendhlela etile wapuma emtetweni wabaJuda wangena kowaka Roma, ngako uPaule wa ezelwe ekulukiile njengoba washo enduneni, okungukuti wab'enamalungelo esakamuzi sasekRoma kwasekuzalweni kwake.

Kwaküyicela ngomteto wamaRoma ukushaya, ngisho ukubopa umuntu oli Roma, njalo uPaule wapepa ukushaywa Induna yamema umpakati omkulu wabaJuda ukuba ublangane ngomso ukuze ibeke pambi kwabo uPaule izwe abamangaleia ngako.

Umhlane Obuhlungu.

Ungakatazeki uma umhlane wako ubuhlungu, ukungakatazeki kwako i kona okuyo'ubangelu ingozi kungokufa Ukufa kwezinso akukona okubanga loku, ikunkulo, nobuhlungu bomqala nentamo. Abahlupeka n mi ikupi kwaiezizifo zemisipa, ngabegijimela kuma Pink Pills ka Dr. Williams, okugokuti emva kwaloko adole nokudhla ngapandhle kokuhlupeka. Ukuhlanza igazi kayenye yezinto ezipambili ekuvimbeleni ikunkulo. Imvama yemiti ayisondi ekufeni njengoba kufanele uma yenze kodwa lo okuyikona kuyikona ujonda kakona ukususe ngokutshetsha. Ikunkulo masinyane nje lamunca igazi. AmaPink Pills ka Dr. Williams ahlanza igazi uqobo lwalo kuti futi aqinise nemitambo ehamba lona. Ngalendhlela ke abaningi asebeko bahlushwa ikunkulo sebelubonile usizo kulemati.

Noma imupi umtengisi kumelwe ukuba abenawo amaPink Pills ka Dr. Williams. Uma ungawatoli tumela 3s. 3d. ibhodhlela lilinye uma eyisitupa 17s. kwa Dr. Williams Medicine Co, Long Street, Cape Town.

UMUTI ODHLULA YONKE

Aunakwenziwa umuti owedhlule umuti ka Chamberlain wokukwehlela Usiza amapapu, uwale izintunja, welekelele ukukipa izikwehlela, usize imvelo ngokubuyisela umzimba emwem sawo sempilo. Ngapandhle kwaloku akuko okwezelisayo aunangozi lapo udhliwa. Utengiswa yibo bonke abatengisi.

Izas'e Koenigsberg M. S.

NGO "SIHAMEL."

Hau! Mhleli, ngati nya. Ne'ndaba genaze zangidida, nabafundi bako seba cense'mate ngas'eK. B., laze baj thha. Zona ziningi ezinye zazo nazi:—

Sesidabukile ngomhlobo wetu lowo engake ngaxoxa ngaye ngati, uhlala kwa Maneli akamukolo; po-ke, namhla akasako eliweni, utshonile ngo Newba ziu 3. Ziyatokoziwa nje ngeko ufe esezama indhlela ka Jesu uMsindisi Wetu. Into nje eyinqabile ubese tatile inkosazana abe ifundisa ubantwana bomfundisi. Kepa wati [illegible] wal'ekade esebuhlengu, [illegible] neze. Kut'emva [illegible] kwa neze ituba lempilo. Wahla njalo embhedani waze wemuka emhlabeni. Hau! Sikelela inkosikazi yake u Mrs. Cosock. Po! Kusolala ukuti yatshada naye kupela ukuba ibe yi'Ngisi yake yokumpendulela eNkosini yake; ngoba [illegible]

[illegible]

Kanjalo ke [illegible] zawo? yesifo [illegible] ba, [illegible] bize ngenxa labo. [illegible] "[illegible]" [illegible] Sajelbe [illegible] Ba jelmer!

[illegible] "Nko[illegible] ngel. [illegible] [illegible] kanje.

[illegible] ya [illegible] Ifuta [illegible] kuteli, no zibulaziwe [illegible] umuya bona ke upezulu kung[illegible] ezi, ekanti [illegible] ayo, yojela lako [illegible] kanane.

Lapa [illegible] ukuba [illegible] nomuya. [illegible] ukuba [illegible] na?

Ngu simelela [illegible] ka Mzanzana Nkosi [illegible] Cayetshe [illegible] Kempela nje wa[illegible] ngoba wa selimele sakade. Po, isinanga sakwa Nkosi si [illegible] ngoba akupeli'mitetu kunga yonanga isigigaba esisi. Hau! si ya dabuka nga lomuzi, bakiti. Yeka umusa wake! siya lila kini nonke bakwa Nkosi.

Imikuhlane miningi lapa kiti, no Mnu. Ben Nkosi se uze wafika ngobuhlungu bengane yake. Kungati kungaba ngcono. Abanye abantu balele pansi.

Izase Showe

(NGU G. G. AKIZE)

Ake ngiti ukuxoxela abefundi be "Langa" izindaba ezidabukisayo ezive e lapa kwaZulu.

Kuto kulezi izinsukwana ezidhlulileyo ngelapa eNtumeni, kwavela into edabukisayo kabi, uma yavela umuntu oyi kolwa ngabe sesifile yinklamba yama polisa, kodwa yavela kumuntu olhingayo.

Umfazi watola isisa, indaba ingeko isekusebenzeni esesitolwa ezinye izinkunzana, ute ekuniteni kwake kwafika isikuti sake sokaba [illegible] ti samfica [illegible] ba kona, wase ebe'etela kona lapo.

Aungizwe shuingane esikoteni usobu ya eya ekaya, sekuti kuhleziwe nje, qamu inja ihambe ipete ingane layo ngo[illegible] miomo, isi idhle izandhla [illegible] isifile futi ingane le. Usinabe ngelesisikati kasabonwa Sekuanka uNilongonya wase Mayezeni abadele uakuedo wayo inja lapa ipuma kona [illegible] ayeli eyelele esikundhleni lapa izaleiwe kona ingane, abe useya lela uyaqspa, kuti lapa kuti hwelele, qamu unina wengane esefuna lapa ebeyishiye kona, wati esati gagaga wase ezitela kuwelo wase Mayezeni. Yini? pa umfazi wamba edaza nje, waseti ke lo wase Mayezeni O! kanti uwe lona ozele ingane wayilasela na?" Yebo, kwama indodi! Wati owase Mayezeni hambasiye ekandhla wamtata waya naye ekandhla, Ekandhla [illegible] q, kayiswe kombambiope eSlowe. kamlesike ulapa nje ngiti icala lilinde amazijji. Nazoke izindaba ezidabukisayo bakiti.

Izas'e Langkloof

(EKA F. E. MJALO)

E! Mhleli! ngiyacela Baba ukuba ke ngibonge uGqanyana [illegible] Au! usikukele lani pela wena ngemini yonanteledane? Ngizwa enye inkosikazi iti: "Kanti kubuye kudukelwe zinemle uma lidama, selizobadume ngibhudule."

Sidabukela labo abafikelwa ustrangeman; ngabe kunani ukuba washiya incaba yodwa, kepa noqondo!

Iyaguba i "Landhlovu" kwasho izalukazi (Langkloof); pela iguba ngesitole eyasikipa emlonyeni yamakula, ngemi nyaka emibili noma emitatu edhlule. Akumbhila-ziduli! pambili "Landhlovu!"

PINS
For COUGHS
COLDS & BRONCHITIS

Isifundo SeSunday School

Isifundo XI Sept. 10, 1916.

UKUBANJWA KUKA PAULE IZEN. 21:17-40.

UHAMBO LUKA PAULE LOKUYA EJERUSALEMA vs. 1-16.

Ngamasonto amabili adhlulileyo sifunde ngamazwi okuvalisa kukaPaule swashumayela eMiletu. Wadhlula njalo ngomkumbi esuka eMiletu wayo wafika eTyre ngeshauku oziyisitupa; kwati lapa umkumbi wetula impahla uPaule nebele lake bangekisa kwabanye abafundi ababake kona. Labobafundi bakuleka uPaule uba angayi eJerusalema ngokuba ubleya abakembisa ukuti uya ufike akupele kona. Kodwa uPaule wabazi ukuti kuyintando yeNkosi ukufa ayekona. UPaule nebele lake ba [illegible] [illegible] [illegible]